

GINA HAMADEY

IK WIL JE GRAAG BEDANKEN

Hoe een jaar van dankbaarheid jou en
anderen **geluk & liefde** kan brengen

INHOUD

Inleiding 11

HOOFDSTUK ÉÉN

Januari: liefdadigheid

Hoe 31 kaarten aan gulle gevers
een Dankjaar ontketenden 15

HOOFDSTUK TWEE

Februari: buren

Hoe kaarten aan je buren je kunnen
verankeren in de gemeenschap 29

HOOFDSTUK DRIE

Maart: vrienden

Hoe 'weet-je-nog?'-kaarten relaties
versterken en wonden helen 43

HOOFDSTUK VIER

April: ouderschap

Hoe kaarten aan het hele dorp je een
blijere ouder kunnen maken 61

HOOFDSTUK VIJF
Mei: gezondheid

Hoe kaarten aan zorgverleners je kunnen helpen
om het leven te waarderen **79**

HOOFDSTUK ZES
Juni: thuis

Wat je kunt leren van kaarten overslaan **93**

HOOFDSTUK ZEVEN
Juli: eten

Hoe kaarten aan mensen die je leven leuker maakten
hún leven leuker kunnen maken **107**

HOOFDSTUK ACHT
Augustus: reizen

Hoe kaarten aan horizonverbreeders tot
een frisse blik kunnen leiden **123**

HOOFDSTUK NEGEN
September: carrière

Hoe kaarten aan mentors je meer
zelfvertrouwen kunnen geven **139**

HOOFDSTUK TIEN
Oktober: boeken

Hoe fanmail je kan helpen om jezelf terug te vinden **155**

HOOFDSTUK ELF
November: familie

Hoe dankbaarheid tonen aan je familie
de band kan verbeteren **175**

HOOFDSTUK TWAALF
December: liefde

Hoe échte liefdesbrieven jullie dichter
bij elkaar kunnen brengen **193**

HOOFDSTUK DERTIEN
Terugblik

Hoe bedankjes kunnen bijdragen aan
een actieve dankgewoonte **209**

Dankwoord **221**

Over de auteur **223**

INLEIDING

Toen een wereldwijde pandemie ons leven aan het begin van het voorjaar van 2020 tot stilstand bracht, merkte ik nog een besmettelijke uitbraak op. Overal om me heen kregen mensen te maken met extreme isolatie of een claustrofobisch samenzijn, meedogenloze verveling of verlamrende onzekerheid, angst om hun baan kwijt te raken, hun huis, hun geliefden – en toch waren ze enorm dankbaar.

Een vriendin die tijdelijk niet samen kon wonen met haar man, een ic-arts, zei ‘ontzettend blij en dankbaar’ te zijn dat mensen hem elke avond eten brachten, bordjes met hart-onder-de-riemteksten op hun grasveld zetten en ’s avonds langsliepen om hem gezelschap te houden als hij alleen was. Een studievriend die in een zwaar getroffen ziekenhuis in New Jersey werkte, was ‘dankbaar voor iedereen die thuisblijft, afstand houdt en een mondkapje draagt – niet in de laatste plaats omdat dat allemaal saai, eenzaam, frustrerend, oncomfortabel, zweterig, jeukerig, een beetje vies en erg ongemakkelijk is’.

Een lerares zei dat ze simpelweg dankbaar was voor het verleden. ‘De onzekerheid van de toekomst,’ zei ze, ‘maakt dat ik de ervaringen en herinneringen die ik tot nu toe heb opgedaan nog meer waardeer.’

Anderen zeiden dankbaar te zijn dat ze nu de kans kregen om elke avond met het gezin aan tafel te zitten, vriendschappen aan te halen,

‘de telefoon weg te leggen en een badmintonracket op te pakken’, te genieten van de dingen die ze normaal gesproken over het hoofd zagen. ‘Ik vind het heerlijk om te zien wat mijn zoon allemaal opvalt,’ zei een oud-collega die dagelijkse wandelingen was gaan maken met haar jonge kind. ‘Vandaag ontdekte hij een coole boom waar ik al heel vaak langs ben gefietst, maar ik had nog nooit gezien wat voor bijzondere wortels er boven de grond uitstaken.’

Ik zag een hoop waardering voor de natuur. Mijn zus voelde zich verbonden met de bomen bij haar appartement in Brooklyn, een buur koesterde ‘de lentebloesem en de tsjirpende vogels en het gouden avondlicht’, en een mentor was zelfs blij met de vervelende eekhoorns die aan haar jonge groenteplantjes knabbelden.

Mijn moeder, die alleen in isolatie zat, zei: ‘Ik ben ver weg van mijn kinderen, kleinkinderen en familie, maar ik ben blij dat jullie allemaal gezond zijn.’

In afwachting van een behandeling of vaccin moest ik denken aan een van de belangrijkste dingen die ik leerde van het jaar waarin ik 365 bedankjes schreef: dankbaarheid is een sterk medicijn. Het laat je zien wat je al hebt in plaats van wat je nog mist, het zorgt voor empathie en compassie en is een goeie remedie tegen zelfzuchtig gezeur. (Hoewel zeuren soms juist heel belangrijk en therapeutisch is, bij voorkeur met een vriend of vriendin aan de telefoon en een glas wijn in je hand.)

Terwijl vrienden en familie hun dankbaarheid uitten, rondde ik dit boek af. Dat gaf sommige passages een heel nieuwe betekenis. Ik hoefde mensen er niet meer van te overtuigen dat het belangrijk was om ondanks de afstand contact te houden. Dingen die ik vanzelfsprekend had gevonden – reizen, uit eten gaan, etentjes geven – werden onmogelijke dromen. En zorgmedewerkers bedanken, wat ik een maand lang had gedaan, werd de normaalste zaak van de wereld.

In ons huis in Brooklyn werd zeven uur ’s avonds het meest hart-

verwarmende moment van de dag. Dan staken mijn burens hun hoofd uit het raam of stapten ze hun balkon op om te klappen en te juichen en op potten en pannen te slaan, allemaal om hun waardering te uiten voor de vitale beroepen. ‘Hup, dokters!’ riepen mijn twee jongens. ‘Jullie kunnen het!’ Dat was een dagelijkse reminder aan wat ik leerde van mijn Dankjaar: dat dankbaarheid ons grootste goed is. Het is gratis, maar heeft wel degelijk waarde. ‘Dank je wel’ zeggen werd meer dan een aardigheidje. Het werd noodzakelijk.

En het bleef noodzakelijk – ook toen een enorm onrecht overkookte tot woedende protesten. In New York ging het applaus van zeven uur gewoon door toen er om acht uur een avondklok kwam. Dankbaarheid en boosheid bleken niet onverenigbaar. We konden klappen voor de dappere mensen in onze community én protesteren tegen het kwaad op de wereld.

Op dit moment kan ik het me maar moeilijk voorstellen, maar ik weet dat we weer samen uit eten zullen gaan, op volle stoepen zullen lopen, naar theatervoorstellingen zullen gaan en praatjes zullen maken met burens terwijl we hun hele gezicht zien. Misschien is het al zover als jij dit leest, en mis je diep vanbinnen de dankbaarheid die zoveel warmte bracht in een verder nogal donkere en beangstigende periode.

Dit boek is een blauwdruk om dankbaarheid een permanente plek in je leven te geven. En het goeie nieuws is dat je daar geen 365 bedankjes voor hoeft te schrijven, zoals ik. Je mag zelf weten hoeveel je er in je Dankjaar schrijft: het kan er één per week zijn, maar één per maand is ook prima. Of bespaar op postzegels door gewoon te bellen met een vriend van vroeger, of een mentor van lang geleden een mail te sturen. Je gaat hoe dan ook ervaren hoe fijn het is om ‘dank je wel’ te zeggen. Ik hoop dat het je net zoveel plezier en verbinding brengt als dat het mij heeft gebracht.

MAART: VRIENDEN

Hoe 'weet-je-nog?'-kaarten relaties versterken en wonden helen

LES: nostalgie kan door de brievenbus.

VOORDEEL: vrienden van vroeger bedanken kan louterend zijn.

VERRASSING: lang verloren vrienden zijn niet altijd verloren.

Nadat ik in februari mijn nabije relaties had versterkt, besloot ik maart op te dragen aan vrienden die verder weg wonen.

Zodra ik begon met mijn lijst van ontvangers, wist ik gelijk wat de insteek zou zijn. Boven aan de pagina schreef ik: *Vrienden die ik mis (dus die niet in New York wonen)*. Omdat ik ben opgegroeid in Californië en naar school ging in Michigan, kon ik een heleboel namen bedenken.

De echte uitdaging diende zich aan toen ik me afvroeg wat ik ze zou schrijven. Ik probeerde eerst de tactiek die ik bij mijn burens had gebruikt en dacht terug aan momenten waarop mijn vrienden me geholpen hadden. Maar het voelde raar om mijn vriendin Kristy te bedanken omdat ze me in 1999 had geleerd hoe ik mijn haar moest steilen. Dan werd deze maand een taak waar ik geen zin in had: oude herinneringen ophalen aan kleine en grote gunsten.

Vriendschap draait bovendien niet om gunsten. Ik wilde mijn vrienden simpelweg bedanken omdat ze zichzelf zijn, maar als ik dat op zou schrijven, dan kopieerde ik in feite gewoon de titelsong van *Golden Girls*, en dan ook nog zonder dat ik daar toestemming voor had. De kaarten zouden kort en inwisselbaar zijn (*Bedankt voor je vriendschap, ik hou van je*), of juist lang en ongestructureerd, in een poging om alles wat de vriend in kwestie voor me betekende in woorden te vangen.

Ik pakte er een doos met foto's bij in de hoop dat die me op ideeën zouden brengen. Bovenop lag er een van mijn laatste bezoek aan de plaats waar ik ben opgegroeid: Palos Verdes in Californië, een schiereiland in het zuidelijkste puntje van Los Angeles County. Mijn vriendin Katrina, mijn bff sinds groep acht, had een feestje georganiseerd voor de eerste verjaardag van mijn jongste zoon Charlie. We staan met zes meiden op haar oprit, die is versierd met Katrina's

zelfgemaakte vilten slingers, en we lachen terwijl we ons best doen om onze kronkelende kinderen vast te houden. Mijn hart stroomde die dag over.

Ik herkende opluchting in mijn lach: mijn vrienden van vroeger waren nog steeds mijn vrienden. We liggen immers niet meer de hele dag te verbranden op het strand, en

gaan 's nachts ook niet meer skinnydippen, zoals op de middelbare school. We klimmen niet meer via het geheime paadje naar de aanleg-

plaats bij de kliffen van Lunada Bay om sigaretten te roken, want we zijn geen tieners meer die zich niet druk maken om kanker of sterke stromingen of gladde rotsen. We zijn geen kinderen – we hebben kinderen. Elk jaarlijkse bezoek is weer een jaar verder weg van die onbezorgde dagen. Naarmate de periodes tussen die bezoeken langer werden en de herinneringen vager, was ik bang dat ik deze vrienden kwijtraakte.

Verderop in de schoenendoos vond ik foto's van dezelfde groep meiden: als bruidsmisjes op elkaars bruiloft en als kleine veertienjarigen in veterbikini's en tie-dye-shirts. Ik vond foto's van studievrienden met korte, warrige kapsels en rozijnkleurige lippenstift, en zonder dat ik er erg in had, was er ineens meer dan een uur verstreken; schoenendozen met foto's zijn het Instagram van het pre-internettijdperk. Ik gloeide van nostalgie, en ik realiseerde me dat ik dat gevoel, die warmte, dat ik dát wilde overbrengen in mijn bedankjes. Maar hoe?

Ineens herinnerde ik me dat je Ansichtkaarten kunt maken van foto's. En ik had nog een paar velletjes postzegels liggen.

Deze foto's begonnen te vergelen en krom te trekken. Zouden ze niet beter tot hun recht komen als instrumenten van mijn dankbaarheid?

Nostalgie kan door de brievenbus

Ik kende de foto-als-ansichtkaart-truc dankzij mijn voormalige leidinggevende Maile Carpenter. Zij maakte haar kerstkaarten altijd van foto's die ze verpakte in cellofaan. Ik vroeg haar per mail om advies, en ze antwoordde gelijk: 'Grappig dat je dat nog weet! Vroeger plastificeerden we onze foto's altijd en plakten we er een postzegel op, maar dat kun je ook doen met hersluitbare cellofaanzakjes, zoals deze.' Ze stuurde behulpzaam een link mee naar transparante

plastic enveloppen, en ik gooide ook gelijk verzendlabels in mijn winkelmandje, en stiften waarmee je direct op een foto kunt schrijven. (Internet leidde me richting de universele stiften van Staedtler Lumocolor.)

Een paar dagen later was alles binnen en kon ik proefdraaien. Met mijn speciale stift schreef ik een testbericht direct op de achterkant van een foto en ik stopte hem in een transparante cellofaanvelop. Dat paste maar net; ik scheurde de naad van drie enveloppen voor ik de foto erin kreeg.

Ik maakte ook een exemplaar waar ik een verzendlabel achterop plakte. Het overlappende randje vouwde ik rond de foto. Niet super-netjes, maar prima.

Beide prototypes nam ik mee naar ons lokale postkantoor, Cobble Hill Variety Mailing aan Henry Street. Omar, de vriendelijke eigenaar, bekeek mijn knutselwerk en wees de wat rommeligere optie met het verzendlabel aan als de winnaar. Het cellofaan beschermdde weliswaar de foto, zei hij, maar het was aardig dun en zou onderweg waarschijnlijk beschadigen.

Of Omar een bedankkaartje kreeg? Reken maar van yes.

Nu ik de logistiek geregeld had, boog ik me weer over mijn fotodoos om 26 kiekjes te selecteren. Samen met 5 blanco bedankkaarten, waaronder die voor Omar, kwam ik daarmee uit op mijn maartdoel van 31 bedankjes. Ik plakte de labels achterop en tekende verticale lijnen om ruimte te maken voor de adressen en postzegels.

De volgende ochtend husselde ik de foto's onderweg naar New Jersey door elkaar en pakte ik een foto van mij en mijn vriendin Molly uit de stapel, gemaakt tijdens ons semester in het buitenland.

Ik ademde diep in, maakte mijn hoofd leeg en bracht al mijn aandacht naar het beeld. Ik schreef: *Ooit woonde jij in Amsterdam en ik in Italië en maakten we ons helemaal nergens druk om. Waardeer-*

den we dat wel genoeg? We aten ijsjes, dus dat is in elk geval een begin. Ik mis de dagen waarop we samen rondhingen, en ik mis JOU! Dank je wel voor onze jarenlange vriendschap. Ik ben blij dat ik je ken.

De volgende foto was er een van mijn vroegere huisgenootje Alison op een scooter en mij met een helm op naast haar, lachend. Je kunt niet aan me zien hoe doodeng ik het vond om met een scooter allerlei Portugese plattelandsweggetjes op te gaan, maar later die dag slipte en viel ik terwijl we een parkeerplaats op reden. *Ik moet lachen om deze foto, schreef ik. Het ziet eruit alsof ik weet wat ik doe, hè? Ik heb laatst oude foto's teruggekeken en vond er heel veel van jou en mij. Dank je wel voor al onze vriendschapsjaren. Ik mis je en hou van je, en kan niet wachten tot we elkaar weer zien.*

De bedankjes vloeiden snel en makkelijk uit mijn pen nu ik iets had om over te schrijven: de foto en de herinneringen die erbij hoorden.

Terwijl ik in de flow kwam, begon ik de tekst instinctief te *templaten* en persoonlijke details toe te voegen. Een template is in de tijdschriftenwereld een column of rubriek die in elk nummer hetzelfde format heeft, zodat het onderwerp zowel origineel als voorspelbaar is. Je hoeft dus niet elke keer het wiel uit te vinden, en dat maakt het schrijven makkelijker.

Neem de laatste pagina van een tijdschrift. Dit is een willekeurige selectie van hoe de tijdschriften waar ik werkte die vulden: 'Bekende koelkast', een kijkje in de koelkast van een beroemdheid (*Rachael Ray Every Day*); 'Wat ik zeker weet', een essay door Oprah (O); 'Als ik de president was...', een Q&A met een celebrity (*George*); 'Verzoeknummer', het populairste recept van een chef-kok (*Food & Wine*).

Mijn fotokaarttemplate begon met de zin: *Weet je nog dat we jong en zorgeloos waren?* Die openingsregel verwoordde wat ik het meest miste aan de afgelopen decennia: de zeeën van tijd die ik doorbracht met vrienden.

HOOFDSTUK ZES

JUNI: THUIS

Wat je kunt leren van kaarten overslaan

VERRASSING: door imperfectie te omarmen kun je je doelen bereiken.

LES: sociale media kunnen verbinding niet vervangen.

VOORDEEL: het wordt steeds makkelijker om dankgevoelens te herkennen.

Ik had er vertrouwen in. Ik was bijna halverwege mijn jaar van dankbaarheid, ik had mijn ritme gevonden en ik begon te geloven dat ik mijn ambitieuze doel nog weleens zou kunnen bereiken ook.

Er was alleen één probleem: mijn adviesklus bij Boll & Branch zat erop. Ik had dus geen stille uurtjes meer in de trein naar New Jersey, maar liep nu dertig minuten langs het water in Brooklyn naar het gedeelde kantoorpand in Dumbo waar ik eerder in het jaar lid van was geworden. Het grootste gedeelte van mijn tijd besteedde ik aan kennismakingsgesprekken met potentiële klanten en aan het schrijven van *branded content* over ramen en potjes saladedressing en Franse yoghurt. Mijn laatste gezondheidsbedankjes waren een welkome afwisseling van mijn werk geweest, en ik had zin in mijn kaarten van juni. Het ouderschap en gezondheid waren grote, serieuze thema's geweest. Thuis zou lichter zijn, en leuker.

Wat vind ik het fijnst aan mijn huis? vroeg ik mezelf af aan een

tafel met uitzicht op de Brooklyn Bridge. Dat was mijn eerste optie voor een insteek voor deze maand. Ik sloot mijn ogen en antwoordde: 'De mensen die er wonen.' Ik rolde met mijn ogen, geërgerd door mijn eigen oprechtheid. Ik had al bedankjes geschreven aan Jake, Henry en Charlie, en mijn familiemaand kwam er ook nog aan.

Ik probeerde er nog een: wat zou ik het meest missen als ik zou verhuizen? Makkelijk: onze Mews-buren. Ons huis heeft een beetje een gekke indeling. Als je de voordeur uit stapt, langs onze barbecue, dan zie je een hek naar de fietsenstalling van het aangrenzende gebouw. Loop je daardoorheen, dan zie je de Mews: een rij van vier kleine herenhuizen waar in elk ervan twee kinderen wonen. In het

weekend laten we onze deuren openstaan en rennen de kinderen in en uit. Ze gebruiken elkaars fietsen en spelen met elkaars voetbal, en we organiseren een paar keer per jaar met z'n allen een potluck – een Amerikaanse barbecue. We hebben zelfs een actieve appgroep waarin we elkaar om reservesleutels en WD-40 vragen en zelfgemaakte koekjes en marshmallows aanbieden. Beter wordt het niet.

Maar een paar van deze vrienden had ik al geschreven in mijn burendaand.

Misschien was dit een idee: wie heeft mijn huis, of iets in mijn huis, verbeterd? Ja! Daar kon ik wat mee. Ik pakte een bedankkaartje en schreef: *Beste Richard, bedankt dat je ons internet zo goed gerepareerd hebt. Je deed meer dan wat je had hoeven doen. Ik had nooit gedacht dat ik nog eens een bedankje zou schrijven aan iemand van een internetbedrijf, maar je was 100% toegewijd aan ons internetprobleem. Door het op te lossen maakte je ons huis veiliger, en je wees ons ook nog op waterschade (dat zijn we nog aan het fiksen). En ook bedankt dat je die gebroken pot zo snel vergoedde. Je bent een held.*

Richard was echt een held, en dat vertelde ik hem graag.

Dan was er Tomas, een klusjesman die allerlei projecten in en om ons vorige appartement had opgepakt om het verkoopklaar te maken. Daarna hielp hij ons toen we in ons nieuwe huis waren neergestreken: hij sloot de verlichting aan en schilderde een vensterbank. Maar... ik had hem al een bedankje geschreven in maart, nadat ik hem had gebeld om te vragen of hij tijd had om een slaapkamer te schilderen en hij me vertelde dat hij met pensioen ging en naar Colombia zou verhuizen. Ik had hem direct een kaart gestuurd: *Het is duidelijk dat je hartstikke trots bent op je werk. En je was ook nog eens fijn in de omgang. We zullen je missen! (Vooral Henry, je 'beste vriend'!)*

Onze schoonmaakster dan, Angela, die ons huis al meer dan tien jaar een- of tweewekelijks stoft, dweilt en schoonveegt en die vaak

wel wat bewuster wordt van wie we zouden moeten bedanken.'

Als je dingen zoekt om dankbaar voor te zijn, dan ga je ze overal zien. Sommige dingen lijken triviaal en misschien zelfs absurd, zoals een nieuwe frisdranksmaak, maar juist die kleine dingen geven ons miniboosts die bijdragen aan een dankbare mindset.

ZO ZEG JE TER PLEKKE 'DANK JE WEL'

1. **Spot je dankgedachte.** Merk je een snel, vluchtig moment van dankbaarheid op? Grijp het vast! Bijvoorbeeld als je (ooit) denkt: deze klantenservicemedewerker is echt behulpzaam. (Ik zei toch dat ik een optimist ben?) Of: dat etentje van gisteren was zó leuk.
2. **Uit je dankbaarheid ter plekke met een snuffje gevoel en een compliment.** Tegen de klantenservicemedewerker: 'Bedankt dat je de tijd neemt voor me. Ik zag echt op tegen dit telefoontje, maar ik ben blij dat jij degene bent die opnam. Je bent echt goed in je werk.' En aan de gastheer- of vrouw, via een appje of belletje: 'Wat een fantastisch feestje met heerlijke mensen en lekker eten. Ik voelde me op mijn gemak bij jou thuis. Je zorgde voor een heel ongedwongen sfeer.'
3. **Geef er een vervolg aan.** Een online review of een telefoontje naar een manager kan je gebaar meer impact geven.
4. **Maak notities.** Schrijf die kleine dankmomenten op en kijk hoeveel meer het er worden naarmate je vaker oefent.
5. **Ga ervoor.** Heb je een innerlijk stemmetje dat je ervan weerhoudt om echt je dankbaarheid te uiten? Snoer het de mond. Het ongemakkelijke moment waar je bang voor bent bestaat alleen in je hoofd. Dat is wetenschappelijk bewezen (zie pagina 119 in hoofdstuk 7).

HOOFDSTUK ZEVEN

JULI: ETEN

Hoe kaarten aan mensen die je leven leuker maakten hún leven leuker kunnen maken

VOORDEEL: dankbaarheid leidt tot vrijgevigheid.

VERRASSING: heel veel mensen hebben het heel vaak moeilijk.

LES: ongemak is onterecht.

Ik had een extra reden om mijn moeilijke thuismaand overboord te gooien: ik kon niet wachten om aan het volgende thema te beginnen.

De eerste thema's die ik tijdens mijn brainstorm in januari had bedacht, lagen voor de hand: burens, familieleden, vrienden en mentors. Daarna verzoon ik iets onverwachts: eten! Ik had nog niet echt stilgestaan bij de praktische invulling – ging ik kookboeken-auteurs bedanken? Culinaire schrijvers? Chefs, boeren, mensen die een etentje hadden gegeven? –, maar in één klap was het hele project op zijn plaats gevallen. Het jaar zou niet alleen om dankbaarheid draaien, maar ook om plezier. Ik voelde me compleet op mijn gemak als ik over eten schreef. Ik verdiende er ooit zelfs mijn geld mee.

Ik herinner me nog dat ik voor het eerst het woord 'foodie' hoorde. Wat een lelijk woord, dacht ik, maar blijktbaar is er een naam voor wat ik ben. Toen ik 22 was, verslond ik de memoires van *Gourmet*-hoofd-

gedenkwaardige ervaringen (...), wat ons tot op de dag van vandaag geluksgevoelens bezorgt.'

Als terugdenken aan leuke momenten ons helpt om ze opnieuw te beleven, dan zouden mijn reisbedankjes weleens een nieuwe betekenis kunnen geven aan het concept van de mentale vakantie. En niet onbelangrijk: de ontvangers konden er ook van profiteren. Ik ontmoette een van mijn beste vriendinnen, Grace, toen we allebei in Florence studeerden, zij het op verschillende scholen. Ik stelde me aan haar voor in een nachtclub, omdat ik haar herkende van de foto's die het vorige semester in mijn kamer hadden gehangen: Grace had op dezelfde middelbare school gezeten als Alison, mijn voormalige huisgenootje. Als ik het eng had gevonden om met vreemden te praten, dan had ik mijn geliefde Grace nooit ontmoet. Aan haar schreef ik: *Ben in een nostalgische bui & denk terug aan onze geweldige reizen van toen we ZO JONG waren & op bars dansten etc. Dank je wel dat je...*

- ♥ me meenam naar het uitzinnige Ca'Vendri in Verona;
- ♥ elke trip de navigatie verzorgde in het pre-smartphonetijdperk;
- ♥ met me meegang naar het vliegveld in Pisa om mijn toekomstige echtgenoot op te halen;
- ♥ het beste reismaatje & de beste vriendin was en bent die ik me kan voorstellen. IK HOU VAN JE.

Toen Grace mijn kaart kreeg, zat ze midden in een borstkankerbehandelingstraject (ze is nu in remissie). Haar moeders gezondheid was aan het verslechteren en ze had drie jonge kinderen en twee honden. Ze vertelde me dat ze de kaart een paar weken in de keuken had laten liggen en dat ze elke keer blij werd als ze hem zag, omdat hij haar deed denken aan ons weekend in Verona en onze lange

nachten in Florence. Daarna had ze de kaart in een herinneringendoos gedaan, zei ze, waar hij nu ligt te wachten tot hij haar weer een keer blij kan maken.

Deze maand deed me inzien dat een bedankje schrijven de simpelste, meest doeltreffende manier is om je vakantieplezier vast te houden. En een met schaafijs gevulde familievakantie naar Maui (de opbrengst van een barterdeal met een hotel op het eiland) onderstreepte dat alleen maar. Eenmaal thuis schreef ik zes bedankjes. Aan Jen Murphy, mijn voorganger bij *Food & Wine*, die me een lijstje had gestuurd met perfecte Maui-tips: *Ik was constant aan het schakelen tussen je artikelen en het spiekbrieftje*. Aan Jens vriendin Amanda, die in de bergen van Maui woont en me tips appte toen ik er was: *Zonder jou waren we niet (twee keer!) naar Mill House en Ululani's geweest. JAMMIE!* En aan mijn jeugd-vriend Garrett, die nu een droomleven leidt als visser op het eiland: *MAHALO dat je zo de tijd nam voor mij en mijn familie, en dat je de beste poké van de week voor ons maakte!* Het sneeuwde in Brooklyn, maar door te schrijven over Maui voelde ik de zon zowat.

Ik hoefde die vakantie geen artikel te schrijven, geen panel te modereren, geen adverteerder te paaien. Het was dus prima geweest als ik alleen maar had geluierd bij het Grand Wailea-resort, van de waterglijbanen af was geroetsjt en niet verder dan de toegangspoort was gekomen. Maar ik reis nog steeds als

ZO SCHRIJF JE BEDANKJES AAN MENTORS

Dit is de meest aardige en authentieke vorm van netwerken. Dus waar wacht je nog op?

1. **Denk na voordat je gaat schrijven.** Hoewel ik meestal 'uit de losse pols' adviseer voor bedankkaarten, vragen brieven aan mentors (die je waarschijnlijk op meerdere manieren hebben geholpen, en op verschillende momenten in je leven) om wat meer planning. Zoals mijn eigen mentor Susan Chumsky zei: 'Nadenken is het belangrijkste deel van het schrijfproces.'
2. **Leg uit waarom je schrijft.** Een korte uitleg over waarom je juist nu contact opneemt, misschien wel jaren later, is een goeie manier om je brief te beginnen. Dit zijn een paar zinnen die ik gebruikte: *Misschien is het omdat ik bijna 40 word, of omdat ik niet meer in de tijdschriftenwereld werk, maar ik heb de laatste tijd veel nagedacht over het begin van mijn carrière – en daarbij dacht ik ook aan jou. Of: Ik heb een mijlpaal bereikt, want het is nu vier jaar geleden dat ik voor het laatst in loondienst was, en daardoor moest ik denken aan de mensen die me onderweg hebben geholpen.*
3. **Vertel hoe de ontvanger je heeft geholpen.** Het kan een advies zijn dat hij of zij je heeft gegeven, iemand aan wie hij of zij je voorstelde, of het voorbeeld dat hij of zij je gaf. Ook hier geldt weer: hoe specifieker, hoe beter.
4. **Beschrijf de langetermijnimpact.** Misschien veranderde de ontvanger de loop van je carrière, of heeft hij of zij iets gezegd waar je nog bijna elke dag aan denkt. Vertaal het toenmalige mentorschap naar je huidige situatie.

HOOFDSTUK TIEN

OKTOBER: BOEKEN

Hoe fanmail je kan helpen om jezelf terug te vinden

VOORDEEL: je idolen schrijven herinnert je aan wie je bent.

VERRASSING: soms schrijven ze terug!

LES: bibliothecarissen en leraren zijn de echte helden.

You should never meet your heroes, zeggen ze in het Engels. Maar je kunt ze wel een brief schrijven. Mijn boekenmaand zou uitsluitend bestaan uit fanmail aan schrijvers. Voor iemand uit New York, waar iedereen er een punt van maakt om weg te kijken als er een celebrity langsloopt, hem of haar de ruimte te geven en vooral niet te gaan slijmen, was dat geen al te prettig vooruitzicht. Maar in juli had ik er al aan geproefd met mijn allereerste fanmail ooit, en het was lang niet zo awkward als ik dacht om mijn favoriete kookboekenauteurs en culischrijvers te bedanken. Het was niet alsof ik iemand op het vliegveld om een handtekening vroeg; ik zei alleen tegen getalenteerde mensen dat ik ze waardeerde, deelde mijn ervaring met hun werk en bedankte ze ervoor.

Toch was ik bang dat het koud en afstandelijk zou voelen om een maand lang allemaal vreemden te schrijven. En dat het – in vergelijking met de immens persoonlijke contacten die de afgelopen maan-

den hadden geleid tot nieuwe connecties en het herstel van oude relaties – zelfs ronduit saai zou zijn.

Je idolen schrijven herinnert je aan wie je bent

In oktober trakteerde ik mezelf op een lunch buiten de deur, en aan een fijn tafeltje bij het raam begon ik aan een lijst met mijn favoriete schrijvers. Ik vouwde een bruin servetje open, maar mijn pen bleef erboven hangen. Er doken zóveel namen op in mijn hoofd: Jane Austen, Roberto Bolaño, Toni Morrison, Willa Cather, Edith Wharton, Gabriel García Márquez, Wallace Stevens, Mary Oliver... Maar overduidelijk obstakel nummer één: dode schrijvers konden geen post ontvangen. En het tweede issue was dat ik het blijkbaar hartstikke intimiderend vond om te beslissen wie mijn favoriete schrijvers allertijden waren. Ik wist nu al dat ik hierdoor geobsedeerd zou raken, de lijst constant zou herzien en overpeinzen, en daardoor nooit aan de bedankjes zelf toe zou komen.

Ik overwon het obstakel door de insteek aan te passen. In plaats van *Favoriete schrijvers* schreef ik boven aan het servetje: *Boeken die ik geweldig vond*. Het leek me goed te doen om er daar 31 van te bedenken en de (nog ademende) schrijvers ervan te bedanken. Ik schreef snel, terwijl ik in mijn hoofd bladerde door boeken die ik de afgelopen maanden had gelezen (*Tijdmeters*, *Het literaire aardappelschiltaart genootschap van Guernsey*, *Weg naar huis*, *Leerschool*, *Een klein leven*, *Tussen de wereld en mij*), series waar ik weg van was (*Harry Potter*, *Het gouden kompas*) en favorieten uit mijn kindertijd (*De Babysittersclub*). Ik sprong van genre naar genre, van mysterie (alles van Tana French) naar memoires (*Just kids* van Patti Smith) naar zelfhulp (ik was een early adopter van Marie Kondo).

Toen ik mijn lunch ophad, was de eerste versie klaar. Ik herzag hem nog wel een keer, maar niet drastisch. Ik streepte alleen de

Napolitaanse romans van Elena Ferrante door, en *Het puttertje* van Donna Tartt, omdat van de eerste schrijver de ware identiteit nooit onthuld is en de tweede schrijver erom bekendstaat dat ze een teruggetrokken bestaan leidt.

Zodra de kinderen die avond in bed lagen, schreef ik mijn eerste brief – aan David Mitchell, over zijn boek *Tijdmeters*. Ik probeerde te verwoorden waarom ik het zo geweldig vond. *De snelle plot, de rijke karakters, het fantasierijke uitgangspunt. Ik realiseer me dat ik nu echt klink als een dertien-in-een-dozijnrecensie, maar echt: het was fantastisch om dit boek te lezen.*

Juist. Dat kon beter.

Ik probeerde het nog een keer, nu met het boek dat ik net had uitgelezen: *Het literaire aardappelschiltaart genootschap van Guernsey* van Mary Ann Shaffer. Ik pakte het boek erbij, bladerde het door en probeerde te bedenken waarom ik er zo van had genoten. Ik las het nawoord, waarin stond dat de auteur was overleden voordat ze het boek af had kunnen schrijven, en dat haar nichtje, Annie Barrows, het had afgemaakt.

Beste mevrouw Barrows, schreef ik. Ik schrijf u om te vertellen hoe weg ik ben van Het literaire aardappelschiltaart genootschap van Guernsey. Het was een feestje om te lezen en het is jaren geleden dat ik zo onbezorgd vrolijk werd van een boek. En dat geldt ook voor uw nawoord. Dank u wel dat u uw tante op zo'n heldere manier tot leven hebt gebracht. Ik vond het heel mooi om te lezen over haar bereidwilligheid om door mensen verrast te worden. Ik hoop en denk dat ik ook over die kwaliteit beschik, en dat is mijn beste eigenschap.

Bij die laatste zin ervoer ik dat tintelende gevoel dat je krijgt als je weet dat je iets goeds schrijft. Ik realiseerde me dat dat de missie voor deze maand moest zijn: mijn fanmail moest persoonlijk zijn. Niet eens zozeer voor de ontvanger, maar vooral voor mezelf. Sommige

van deze brieven zouden waarschijnlijk niet verder komen dan een *slushpile* of het kantoor van een literair agent, zelfs als de schrijver in kwestie geen kluizenaar was. Ik bedoel: zou J.K. Rowling mijn kaart te lezen krijgen? Was ik Wisseldrank aan het brouwen in mijn badkamer? Nee! Dus waarom zou ik haar anders schrijven?

Ik heb zoveel mooie momenten te danken aan Harry Potter, schreef ik. *Dit is een bescheiden tijdslijn*. Vervolgens noemde ik het jaar waarin ik voor het eerst haar boeken las (2001) en het jaar waarin ik de hele avond aan de *De Orde van de Feniks* gekluisterd zat terwijl ik eigenlijk dozen moest uitpakken in mijn gloednieuwe studio (2003). *In 2008 gaven mijn zus en ik onze eerste van twee Harry Potlucks, waarbij we alle films die er op dat moment waren afspeelden tussen 7 uur 's ochtends en middernacht. Mensen kwamen de hele dag langs om te kijken en namen onder andere pompoengebakjes en 'Viktor Crumbl' mee*. Ik vertelde over de jaren waarin de audioboeken mijn woon-werkverkeer veraangenaamden, en over die keer dat de Broadwayvoorstelling de basis vormde voor een perfecte dag in New York met mijn zus en beste vrienden. Ik eindigde met: *Dank u wel dat u uw fantasie en talenten met de wereld deelt. Ik heb er eindelijk veel plezier aan beleefd*. Ik voegde bijna nog een laatste punt toe aan de tijdslijn, mijn droom om de boeken ooit aan mijn zoons voor te lezen, maar ik wilde dat decennialange verlangen niet jinxen.

Ik verstuurde de brief naar het adres dat op de website van Scholastic stond, in de wetenschap dat mijn woorden J.K. Rowling nooit zouden bereiken. De brief had zijn doel al gediend: ik had de kans gekregen om mijn band met haar werk te onderzoeken – en om haar werk te eren.

Met die gedachte in mijn achterhoofd werkte ik boek na boek af, terwijl ik ondertussen passages herlas en me afvroeg waarom ik

deze verhalen nou eigenlijk zo mooi vond en wat de boeken met me hadden gedaan. Tijdens het schrijven hield ik vast aan mijn richtlijn: maak het persoonlijk.

Aan Patti Smith, wier naam alleen me al een glimlach bezorgde, schreef ik: Uw boek *Just kids* is een van mijn schatten. Mijn exemplaar staat bij mijn schoonouders in de Berkshires, en ik pak het er altijd bij als ik een moment voor mezelf heb. Ik vind het heerlijk om een glimp op te vangen van mijn stad voordat het mijn stad was, en ik vind het heel mooi dat het boek eigenlijk een eerbetoon is – aan Robert Mapplethorpe, natuurlijk, en ook aan uw ouders en uzelf. Dank u wel dat u zo hard hebt gewerkt om uw kunst en creativiteit te eren. PS: Ik kon uw lezing bij St. Ann's niet bijwonen omdat mijn kind van vier me smeekte om niet weg te gaan. (Hij was nog aan het wennen aan zijn